

XIII. Majoituslautakunta.

Majoituslautakunnan kertomus vuodelta 1915 oli seuraava:

Joulukuun 15 p:nä 1914 valitsi kaupunginvaltuusto majoituslautakunnan jäseneksi ja puheenjohtajaksi eversti M. af Enehjelmin sekä varajäseniksi pankkivirkamiehet alikapteenit G. A. Bäckmanin ja A. Lindbergin, joita paitsi edelliseltä vuodelta olivat jäseninä alikapteeni M. Tamelander ja vapaaherra L. Hisinger-Jägerskiöld.

Lautakunnan jäsenet ja virkamiehet.

Aikaisemmissa viroissaan lautakunnassa olivat sihteeri asessori Emil Lindroos, majoitusmestari kenraaliluutnantti Carl af Forselles ja kielenkääntäjä alikapteeni K. B. Fogelholm.

Elokuun alussa 1914 alkanutta maailmansotaa jatkui kaiken vuotta 1915. Lautakunnan virkatoimintaa tarvittiin tämän johdosta edelleen lisääntyneessä määrässä. Kaupunginvaltuusto, joka syyskuun 22 p:nä 1914 lautakunnan virkamiehille sodan aikana koituneen lisätyön johdosta oli lisäpalkaksi sodan ajaksi myöntänyt puheenjohtajalle 100 markkaa, sihteerille 50 markkaa, majoitusmestarille 125 markkaa ja kielenkääntäjälle 50 markkaa kuukaudessa, korotti helmikuun 16 p:nä lautakunnan tekemästä esityksestä sihteerin lisäpalkan 100 markkaan kuukaudessa, joka korotus maksettiin tammikuun 1 p:stä 1915.

Lautakunnan toiminta.

Kirjelmässä syyskuun 29 p:ltä 1915 lähetti Uudenmaan läänin kuvernööri k. senaatin käskystä lautakunnalle sotaministerin jalkaväenkenraali Polivanoffin kesäkuun 23 p:nä 1915 vahvistaman »niiden ehdotettujen vuokratrahain luettelon, jotka luontoismajoituksen ja muiden majoitusetujen sijasta majoituksesta tammikuun 19 p:nä 1876 annetun ohjesäännön mukaan osoitetaan Suomen kaupunkiin sijoitetuille sotajoukoille sekä kaupunkikunnille tulevan korvauksen toukokuun 19 (kesäkuun 1 u. l.) päivän 1910 ja toukokuun 19 (kesäkuun 1 u. l.) päivän 1916 välisenä vuokratrautena luonnossa luovuttamista huoneista.» Siihen nähden että nuoremman naimattoman yliupseerin vuokratrahat tämän tarifiin mukaan määrättiin 86 markaksi 25 peniksi kuukaudessa Helsingissä, esitti lautakunta kaupunginvaltuustolle, että valtuusto muuttamalla lokakuun 6 p:nä 1914 tekemäänsä päätöstä päättäisi, että niille arvoluokkiin kuuluville sotilashenkilöille, jotka

oli tänne määrätty paraikaa jatkuvan sodan puhkeamisen jälkeen, olisi niissä tapauksissa, joissa heitä ei voinut pitää tilapäisesti komennettuina eikä heille voitu hankkia huoneita tšekäläisissä kasarmeissa, tammikuun 19 p:nä 1876 annetun majoitusohjesäännön 38 §:n mukaisesti tilauksesta annettava vuokratrahoja, yhdeksään alimpaan arvoluokkaan kuuluville 86 markkaa 25 penniä kuukaudessa ja viiteen ylimpään arvoluokkaan kuuluville 172 markkaa 50 penniä kuukaudessa, ja myöntyi kaupunginvaltuusto joulukuun 29 p:nä 1915 tähän esitykseen.

Vuonna 1915 saapui lautakunnalle seuraava määrä kirjeitä ja lähetteitä, nimittäin: Uudenmaan läänin kuvernööriltä 10, maistraatilta 20, kaupunginvaltuustolta 3, rahatoimikamarilta 36, komendanttihakittukselta 139, muilta viranomaisilta 661 ja erinäisiltä henkilöiltä 4 eli kaikkiaan 873. Samaan aikaan lähetettiin lautakunnasta 409 kirjettä ja reversaalia sekä 387 vuokratrahain tilausta eli kaikkiaan 796 lähtevää toimituskirjaa.

Majoitus.

Seuraavat taulukot osoittavat sekä niiden henkilöiden ja sotilallisten laitosten lukumäärän, jotka vuonna 1915 ovat täällä nauttineet majoitusetuja, että myös kaikki tästä johtuneet kustannukset.

A. Vuokratrahat.

Vuokratrahat.

Majoituslautakunta on alempana mainitulle, tänne sijoitettuun venäläiseen sotaväkeen kuuluvalla sotilashenkilöiden ja sotilallisten laitosten lukumäärälle vuonna 1915 tilannut vuokratrahoja vahvistetun tariffin mukaan seuraavat määrät:

i. Olomajoitus.	Kenraaleja ¹⁾ .		Esikunta- ja yliupseereja		Alipäällystystä ja miehistöä.		Virastoja.	Smk.	
	Naisia.	Naimattomia.	Naisia.	Naimattomia.	Naisia.	Naimattomia.			
a) Helsingin linnueväki.									
Tammikuu	—	—	2	140	4	42	4	14,028	33
Helmikuu	—	—	9	140	4	45	4	13,407	77
Maaliskuu	—	—	2	175	3	42	4	15,463	26
Huhtikuu	—	1	2	201	4	41	3	15,506	81
Toukokuu	—	2	2	208	4	23	3	17,033	27
Siirto	—	—	—	—	—	—	—	75,439	44

¹⁾ Satunnaisesti komennettujen kenraalien joukkoon on myös luettu rykmentinpäälliköt ja heidän vertaisensa, jotka ovat oikeutettuja samansuuruisiin vuokratrahoihin.

	Kenraaleja.		Esikunta- ja yliupseereja.		Alipäällystöä ja miehistöä.		Virastoja	Smk.	
	Naisia.	Naimattomia.	Naisia.	Naimattomia.	Naisia.	Naimattomia.			
Siirto	—	—	—	—	—	—	—	75,439	44
Kesäkuu	—	5	2	152	4	28	I	13,280	80
Heinäkuu	—	I	—	170	4	58	I	12,598	17
Elokuu	—	2	—	131	4	41	I	12,322	09
Syyskuu	—	—	—	142	6	34	I	12,378	46
Lokakuu	—	—	—	160	3	40	I	12,933	99
Marraskuu	—	—	—	175	4	42	I	17,035	66
Joulukuu	—	—	—	167	4	52	I	16,935	40
<i>b) Erotettu santarmisto.</i>									
Tammikuu	—	—	7	I	65	17	10	4,653	15
Helmikuu	—	—	6	I	61	11	10	4,320	—
Maaliskuu	—	—	8	I	61	10	10	4,655	—
Huhtikuu	—	—	9	I	60	14	10	4,586	47
Toukokuu	—	—	8	I	55	12	10	4,415	—
Kesäkuu	—	—	8	I	57	13	4	3,996	99
Heinäkuu	—	—	6	2	55	14	3	3,855	15
Elokuu	—	—	6	I	54	19	3	5,141	31
Syyskuu	—	—	6	I	45	13	3	3,283	35
Lokakuu	—	—	5	I	45	8	3	3,262	16
Marraskuu	—	—	8	I	38	7	6	3,453	33
Joulukuu	—	—	8	I	37	10	5	4,418	20
2. Tilapäisesti komennettuina.									
<i>Upseereja ja virkamiehiä.</i>									
Tammikuu, 204 päivää	—	5	—	25	—	—	—	976	—
Helmikuu, 155 »	—	12	—	21	—	—	—	808	—
Maaliskuu, 121 »	—	11	—	23	—	—	—	620	—
Huhtikuu, 248 »	—	8	—	33	—	—	—	1,112	—
Toukokuu, 194 »	—	8	—	27	—	—	—	872	—
Kesäkuu, 253 »	—	7	—	26	—	—	—	1,068	—
Heinäkuu, 239 »	—	5	—	28	—	—	—	1,048	—
Elokuu, 194 »	—	8	—	22	—	—	—	1,016	—
Syyskuu, 199 »	—	8	—	25	—	—	—	900	—
Lokakuu, 126 »	—	5	—	16	—	—	—	644	—
Marraskuu, 157 »	—	6	—	20	—	—	—	960	—
Joulukuu, 140 »	—	6	—	29	—	—	—	775	—
<i>b) Erotettuun santarmistoon kuuluvia henkilöjä.</i>									
Maaliskuu, 56 päivää	—	—	—	3	—	—	15	89	16
Yhteensä Smk.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
								233,852	28

Siten on Venäjän valtakunnanrahaston korvattavasta olomajoituksesta maksettu vuokratrahoja:

Helsingin linnueväelle	172,924: 01		
josta määrästä on palautettu ..	<u>1,037 50</u>	171,886: 51	
erotetulle santarmistolle	50,040: 11		
josta määrästä on palautettu ..	<u>285: 01</u>	<u>49,755: 10</u>	221,641: 61

sekä tilapäisestä komennuksesta, joka 1 §:n mukaan arm. asetuksessa heinäkuun 22 päivältä 1897, koskeva erinäisten pykäläin muuttamista tammikuun 18 päivänä 1882 annetussa arm. asetuksessa sotilasmajoituksen suorittamisen perusteista Suomen suuriruhtinaskunnassa, on korvattava yleisistä varoista:

upseereille ja sotilasvirkamiehille	10,799: —		
erotettuun santarmistoon kuuluville henkilöille		<u>89: 16</u>	<u>10,888: 16</u>

Yhteensä Smk. 232,529: 77

Edellä mainitusta, olomajoitukseen käytetystä vuokratrahain määrästä Smk:sta 221,641: 61 on Venäjän valtakunnanrahaston korvattava tänne ennen sodan alkua sijoitettujen sotajoukkojen ja sotilaallisten laitosten osalle tuleva määrä, joita sotajoukkoja ja laitoksia ei sentähden voida pitää tänne koottuina maan puolustukseksi, ja tämä osuus on Smk. 101,157: 40, jota vastoin kysymys jäljellä olevan määrän Smk:n 120,484: 21 korvaamisesta lienee jätettävä siksi, kunnes sota on päättynyt.

Paitsi edellä mainittuja takaisin maksettuja vuokratrahoja Smk. 1,037: 50 ja Smk. 285: 01 on Helsingin komendanttihanlittus palauttanut vuodelta 1914 tilattuja liiallisia vuokratrahoja 825 markkaa, jota paitsi suomenmaalainen santarmihanlittus on palauttanut tilattuja liiallisia vuokratrahoja 1,000 markkaa vuodelta 1913 ja Smk. 382: 77 vuodelta 1914, jotka viimeksi mainitut kolme erää on toimitettu Uudenmaan läänin lääninrahaston, syystä että kaupunki jo oli saanut näistä varoista korvauksen Suomen valtiolta.

B. Luontoismajoitus.

Luontoisma-
jottus.

Seuraavalle määrälle venäläiseen sotaväkeen kuuluvia henkilöitä on lautakunta vuonna 1915 osoittanut luontoismajoitusta voimassa olevan majoitusohjesäännön mukaan:

	Ylipäällys- töä.		Alipäällys- töä ja mie- histöä.		Asun- ja virka- huoneita.	Keittiöitä.
	Naineita.	Naimat- tomia.	Naineita.	Naimat- tomia.		
Olomajoitusta tammik. 1 p:stä—heinäk. 1 p:ään:						
Helsingin linnuevälle	—	—	—	33	4	2
Erotetulle santarmistolle	—	—	29	1	30	30
Olomajoitusta heinäk. 1 p:stä—jouluk. 31 p:ään:						
Helsingin linnuevälle	—	—	—	33	4	2
Erotetulle santarmistolle	—	—	29	1	30	30

Luontoismajoituksesta oli vuonna 1915 kustannuksia:

	Smk.	p:iä.	Smk.	p:iä.
<i>a) linnuevään:</i>				
Asunnonvuokraa	4,174	50		
Asuntojen lämmittämiseen käytetyistä koivuhaloista ..	605	85		
Leipomiseen ja ruuanlaittoon käyt. havupuuhaloista ..	48	58		
Valaistuksesta	133	16		
Alipäällystön ja miehistön vuodeoljista	100	80		
Halkojen ostoon on osoitettu rahoja	3,639	75	8,702	64
<i>b) santarmien:</i>				
Asunnonvuokraa	17,508	33		
Asuntojen lämmittämiseen käytetyistä koivuhaloista ..	1,805	94		
Leipomiseen ja ruuanlaittoon käyt. havupuuhaloista ..	287	30		
Valaistuksesta	99	99		
Alipäällystön ja miehistön vuodeoljista	118	67	19,820	23
Yhteensä	—	—	28,522	87
Kun tästä vähennetään Venäjän valtakunnan- rahastosta maksettavaksi tilattu korvaus, nimittäin:				
<i>a) linnuevälle</i>	5,445	—		
<i>b) santarmeille</i>	15,181	99	20,626	99
niin jää erotukseksi Smk.	—	—	7,895	88

joka niinmuodoin on kaupungin tappio luontoismajoituksesta vuonna 1915.

C. Sekalaiset kustannukset.

	Smk.	p.iä.	Smk.	p.iä.
Erinäinen sotaväen kalusto	—	—	233	58
Lautakunnan palkat	10,000	—	—	—
» lisäpalkat	4,500	—	14,500	—
Tarverahat	—	—	990	—
Yhteensä	—	—	15,633	58

Kustannuksien
yhdistelmä

Venäläisen sotaväen majoituksesta Helsingissä vuonna 1915 olleiden kustannusten yhdistelmä:

	Smk.	Smk.	Smk.	Yhteensä Smk.
A. Maksetut vuokrat.				
<i>Olomajoituksesta:</i>				
Helsingin linnueväelle	172,924 01			
josta määrästä on palautettu	1,037 50	171,886 51		
erotetulle santarmistolle	5,040 11			
josta määrästä on palautettu	285 01	49,755 10	221,641 61	
<i>Tilapäisestä komennuksesta:</i>				
upseereille ja virkamiehille	—	10,799 —		
erot. santarmistoon kuul. henkilöille ..	—	89 16	10,888 16	232,529 77
B. Kustannukset luontoismajoituksesta.				
<i>Olomajoituksesta:</i>				
Helsingin linnueväelle	—	8,702 64		
erotetulle santarmistolle	—	19,820 23	28,522 87	28,522 87
C. Sekalaiset kustannukset.				
Sotaväen kalusto, palkat y. m.	—	—	—	15,633 58
Kun tästä vähennetään seuraavat korvaukset:				276,686 22
<i>Venäjän valtakunnanrahastolta:</i>				
vuokratrahoista	—	101,157 40		
luontoismajoituksesta	—	20,626 99	121,784 39	
Siirto	—	—	121,784 39	—

	Smk.	Smk.	Smk.	Yhteensä Smk.
Sirto	—	—	121,784 39	—
<i>Suomen valtiovarastoilta:</i>				
vuokrarahoista	—	—	10,888 16	132,672 55
on kaupunki vuonna 1915 suorit tanut majoituskustannuksia				
yhteensä Smk.	—	—	—	144,013 67

Sodan johdosta on Helsingin kaupungin ollut pakko osoittaa maan puolustukseksi kutsutulle venäläiselle sotaväelle majapaikkoja osin Kaasutehtaankadun talossa n:oissa 3 ja 5, Fleminginkadun taloissa n:oissa 27 ja 36, Suvilahdenkadun n:oissa 4, Merikadun n:oissa 5 ja Kämpin hotellissa, osin erinäisillä paikoilla kaupungin lähimmässä ympäristössä, jota paitsi Pääskylänkadun varrelle on järjestetty tallipaikka erälle sotaväen hevosille. Niinkuin alempana olevasta taulusta näkyy, on lautakunta tästä tilannut korvausta Smk. 131,329: 92, jota paitsi Suvilahdenkadun talossa n:o 4 olevista keittiöstä ja kuormastovajasta sekä Fleminginkadun talossa n:o 27 olevista, niinkään sotaväen käyttämistä keittiöstä ja kuormastovajasta on tilattu korvausta k. senaatin eräessä aikaisemmassa tapauksessa vahvistaman perusteen mukaan Smk. 1,009: 96, joten koko tilattu korvausmäärä on Smk. 132,339: 88. Lautakunta katsoo kuitenkin olevan tämän yhteydessä huomauttaminen, ei ainoastaan että lautakunta, rahatoimikamarin huhtikuun 11 p:nä 1912 laaditun pöytäkirjan 19 §:n kohdalla tehdyn päätöksen mukaan, ei enää ole osoittanut maksettavaksi edellä mainittuihin sotaväen majoitukseen käytettyihin taloihin kohdistuvia Helsingin kaupungin vesijohtolaitoksen ja Helsingin kaupungin sähkölaitoksen laskuja, vaan myös että lautakunnan maksettavaksi hyväksymään määrän lisäksi Helsingin kaupungille on koitunut erinäisiä menoja edellä mainitusta majoituksesta sekä niiden kaupungissa sijaitsevain kiinteistöjen hallinnosta, joihin sotaväkeä y. m. on ollut majoitettuna, jotka menot rahatoimikamari on välittömästi osoittanut maksettaviksi, samoin kuin kamari on asianomaisten kanssa tehnyt sopimukset eräiden sotaväelle luovutettujen vuokrahuoneistojen vuokraamisesta.

Kaupungin majoitusta varten vuokraamain huoneistojen isännöitsijänä on rahatoimikamarin siihen syyskuun 10 p:nä 1914 valitsemana alikapteeni Nic. Tötterman myöskin vuonna 1915 toiminut 50 markan kuukausipalkkiosta.

Liikekannalle
asetettujen
joukkojen
majoitus.

Majoituslautakunta on vuodelta 1915 tilannut korvausta luontois-majoituksesta, jota kaupunki oli mainittuna vuonna antanut maan puolustukseksi tänne kootulle sotaväelle, seuraavat määrät:

Joukko-osan nimi.	Majoituspaikka.	Rahamäärä.	
		Smk.	p:ää.
67:nnen jalkaväkidivisioonan esikunta ..	Kaasutehtaank. 3—5	603	60
» » sairaala....	Suvilahdenk. 4	681	25
333:s Tverin jalkaväkidruschina	» 4	48,285	—
» » »	Flemingink. 27	19,725	—
» » »	Pääskylänkatu	4,140	—
» » »	Korpas	1,575	—
» » »	Forsby	2,000	—
60:s nostoväkiprikaati	Böle	958	—
4:s lentoasema	Hermanni	1,605	83
Viaporin linnoitustykistö.....	Korpas	643	50
» »	Gumtähti	5,769	—
» »	Böle	2,720	—
» »	Meilans	1,843	75
» »	Flemingink. 27	18,825	—
» »	Pääskylänkatu	82	50
» »	Suvilahdenk. 4	18,810	—
» » lennätin- komppania	Toukola 8	36	—
1:sen Pietarin rajavartioprikaatin esikunta	Vanha kaasulaitos	2,480	49
Helsingin komendanttihakemisto	Flemingink. 36	156	—
» »	Merik. 5	156	—
Erinäiset tutkijatoimikunnat	Kämpin hotelli	234	—
Keittiöt ja kuormastovajat	Flemingink 27 ja Suvilahdenk. 4	1,009	96
Yhteensä Smk.		132,339	88